

Муніципальне право. Підручник

У підручнику системно викладені основні теми за вузівською програмою навчального курсу «Муніципальне право». Розглядаються предмет, метод, система муніципального права, розкривається зміст основних інститутів даної галузі, аналізуються правовий статус суб'єктів муніципально-правових відносин та форми здійснення місцевого самоврядування, проблеми правового регулювання муніципально-правової відповідальності, компетенція органів та посадових осіб місцевого самоврядування, їх взаємовідносини з органами державної влади.

Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних факультетів і закладів вищої освіти, депутатів місцевих рад, муніципальних службовців.

ЗМІСТ

Передмова	9

Глава 1

Муніципальне право як галузь права, наука і навчальна дисципліна

§1. Поняття, предмет і метод муніципального права	14
§2. Система муніципального права, муніципально-правові норми та інститути.....	21
§3. Джерела муніципального права	23
§4. Муніципально-правові відносини (поняття, види, зміст)	24
§5. Поняття, предмет, система науки муніципального права.....	27
§6. Методологічні основи і джерела науки муніципального права.....	29
§7. Зв'язок науки муніципального права з галузями права та іншими науками.....	34
§8. Функції та завдання науки муніципального права.....	35
§9. Навчальна дисципліна «Муніципальне право» та її значення для підготовки юристів.....	37

Глава 2

Світовий та європейський досвід організації місцевого самоврядування

§1. Міжнародно-правове регулювання місцевого самоврядування	39
§2. Європейська хартія місцевого самоврядування, відтворення її положень у Конституції та законодавстві України	41
§3. Всесвітня декларація місцевого самоврядування	51
§4. Види муніципальних системи в зарубіжних країнах.....	52
§5. Англосаксонська, континентальна та інші моделі організації публічної влади на місцях	56
§6. Особливості муніципальної системи України.....	66
§7. Правове регулювання та особливості функціонування органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах	69

Глава 3

Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні

§1. Місцеве самоврядування як категорія сучасного державознавства	84
§2. Правова природа сучасних теорій місцевого самоврядування.....	95
§3. Правова політика у сфері місцевого самоврядування	102

§4. Роль муніципального права в процесі становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні.....	108
§5. Принципи місцевого самоврядування.....	111
§6. Децентралізація влади і субсидіарність, як принципи організації влади в Україні.....	129
§7. Принцип державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування.....	137
§8. Принципи прозорості, відкритості, гласності у сфері місцевого самоврядування.....	140
§9. Гарантії місцевого самоврядування.....	143
§10. Правові, соціальні, політичні, інституційні, функціональні аспекти реформування місцевого самоврядування в Україні.....	148
§11. Завдання і значення консультативно-дорадчих структур органів державної влади з питань місцевого самоврядування.....	156

Глава 4

Правове регулювання статусу територіальних громад та форм участі громадян у місцевому самоврядуванні

§1. Територіальна громада – первинний суб’єкт місцевого самоврядування.....	160
§2. Функції та компетенція територіальних громад.....	167
§3. Особливості реалізації прав і свобод людини в місцевому самоврядуванні.....	173
§4. Механізм реалізації муніципальних прав і обов’язків особи.....	179
§5. Правове регулювання колективних та індивідуальних форм участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.....	181
§6. Місцевий референдум як форма безпосередньої участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.....	184
§7. Правове регулювання місцевих виборів.....	188
§8. Організація і проведення загальних зборів громадян за місцем проживання.....	192
§9. Місцеві ініціативи та громадські слухання: процедурні аспекти реалізації.....	195
§10. Особливості функціонування органів самоорганізації населення.....	199

Глава 5

Моделі муніципального управління: зарубіжний та вітчизняний досвід

§1. Організаційно-правові моделі муніципального управління.....	205
§2. Аналіз практики функціонування органів та посадових осіб місцевого самоврядування в аспекті оцінки ефективності організаційно-правових моделей муніципального управління.....	211

§3. Правове регулювання взаємовідносин органів державної влади з органами місцевого самоврядування	216
§4. Добровільне об'єднання територіальних громад.....	223
§5. Співробітництво територіальних громад.....	227

Глава 6

Організація місцевого самоврядування в Україні

§1. Системно-структурна характеристика місцевого самоврядування в Україні	239
§2. Критерії побудови оптимальної структури органів місцевого самоврядування	243
§3. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування в Україні.....	249
§4. Специфіка правового статусу та порядку функціонування районних і обласних рад.....	251
§5. Особливості взаємовідносин сільського селищного, міського голови з представницькими і виконавчими органами місцевого самоврядування	254
§6. Організація управління районами в місті	259
§7. Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у місті Києві	264
§8. Добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування.....	266
§9. Депутат місцевої ради – повноважний представник інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу	271

Глава 7

Нормотворчість суб'єктів місцевого самоврядування

§1. Поняття, види, юридичні властивості актів суб'єктів місцевого самоврядування	280
§2. Особливості нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування	287
§3. Статут територіальної громади та регламент місцевої ради: порядок їх підготовки і прийняття	294
§4. Індивідуальні та колегіальні форми прийняття муніципальних рішень.....	298
§5. Роль постійних комісій місцевих рад у нормотворчому процесі	304
§6. Правова експертиза проектів актів місцевого самоврядування.....	307
§7. Реалізація актів суб'єктів місцевого самоврядування	310
§8. Контроль у сфері нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування	314

Глава 8

Правове регулювання статусу муніципальних службовців

§1. Муніципальна служба та її правове регулювання.....	319
§2. Право на службу в органах місцевого самоврядування в Україні.....	322
§3. Обмеження, пов'язані з прийняття на службу в органи місцевого самоврядування та проходженням служби.....	329
§4. Муніципальні службовці: статус, порядок проходження служби, права та обов'язки.....	333
§5. Порядок проведення атестації муніципальних службовців.....	338
§6. Припинення служби в органах місцевого самоврядування.....	342
§7. Особливості правового статусу виборних осіб місцевого самоврядування.....	344
§8. Відповідальність за порушення законодавства про муніципальну службу.....	348

Глава 9

Муніципально-правова відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування

§1. Поняття, ознаки, види муніципально-правової відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.....	358
§2. Підстави муніципально-правової відповідальності та муніципально-правові санкції.....	365
§3. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування перед населенням, державою, фізичними та юридичними особами.....	370
§4. Порядок та підстави дострокового припинення повноважень органів місцевого самоврядування.....	376
§5. Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.....	378
§6. Державний контроль і нагляд за додержанням законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.....	381

Глава 10

Компетенція місцевого самоврядування

§1. Поняття та правове регулювання компетенції місцевого самоврядування.....	389
§2. Предмети відання місцевого самоврядування.....	394
§3. Поняття і види повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування.....	399
§4. Компетенція територіальної громади.....	402

§5. Розмежування повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування.....	404
§6. Власні, делеговані, виключні повноваження органів місцевого самоврядування та особливості їх реалізації.....	408
§7. Основні засади делегування повноважень у сфері місцевого самоврядування	412
§8. Контроль за виконанням делегованих повноважень у сфері місцевого самоврядування	414
§9. Повноваження у сфері організації та визначення порядку діяльності органів місцевого самоврядування	417
§10. Особливості реалізації повноважень сільського, селищного, міського голови, секретаря ради. Додаткові повноваження Київського міського голови.....	419
§11. Повноваження голови районної, обласної, районної в місті ради та їх заступників.....	422
§12. Співвідношення повноважень представницьких і виконавчих органів місцевого самоврядування.....	424
§13. Повноваження органів самоорганізації населення та забезпечення їх реалізації.....	429

Глава 11

Повноваження суб'єктів місцевого самоврядування щодо управління комунальною власністю

§1. Загальна характеристика права комунальної власності. Об'єкти комунальної власності.....	433
§2. Підстави та порядок формування комунальної власності.....	436
§3. Управління об'єктами комунальної власності на місцевому та регіональному рівнях	439
§4. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з комунальними підприємствами, установами та організаціями	442

Глава 12

Повноваження органів місцевого самоврядування в бюджетно- фінансовій сфері

§1. Місцеві фінанси: поняття, структура, порядок формування.....	447
§2. Доходи й видатки місцевих бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування. Особливості бюджету міста Києва.....	450
§3. Місцеві податки і збори.....	456
§4. Участь органів місцевого самоврядування в кредитно-фінансових відносинах	464

§5. Участь держави в бюджетному забезпеченні місцевого самоврядування. 468	
§6. Фінансовий контроль у сфері місцевого самоврядування	471

Глава 13

Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян

§1. Засоби забезпечення законності, правопорядку органами місцевого самоврядування	477
§2. Охорона прав, свобод і законних інтересів громадян на місцевому та регіональному рівні	480
§3. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері інформаційного забезпечення	484
§4. Відносини органів та посадових осіб місцевого самоврядування з органами прокуратури, органами внутрішніх справ та Служби безпеки України.....	489
§5. Відносини органів та посадових осіб місцевого самоврядування з судовими органами та органами юстиції	495
Список рекомендованої літератури	498
Контрольні питання для самоперевірки	507

Книги, які можуть вас зацікавити

Закон України "Про
місцеве
самоврядування в
Україні". Алерта

Перейти до галузі права
Адміністративне право

[Перейти на сайт →](#)